

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 87 0 П 002249 11 Рев
Бања Лука, 18.4.2012. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Н. М. из Д. Р., кога заступа М. С., адвокат из Т., Ул. ..., против тужених Д. Г. из Д. Р., ПП Е., Д. Р. и З. Р. из Д. Р., које заступа Р. К., адвокат из Т., ..., ради измјештања и укидања права служности, в.с. 20.000,00 КМ, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Добоју број 87 0 П 002249 10 Гж од 24.9.2010. године, на сједници одржаној 18.4.2012. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Теслићу број 87 0 П 002249 06 П од 24.12.2009. године одбијен је захтјев којим тужитељ тражи да тужени Д. Г. (даље: првотужени), ПП Е., Д. Р. (даље: друготужени) и З. Р. (даље: трећетужена), престану са кориштењем прилазног пута који се простире са асфалтног пута Т.-Ч. до куће тужитеља и наставља се преко његове парцеле кч. ... уписане у п.л. ... к.о. Р. до кућа првотуженог и трећетужене и то у дијелу који се простире преко наведене парцеле, који је приказан на скици вјештака геометра, као и са дијелом захтјева да се за тај дио пута утврди “да не постоји” и да се тужени обавезу да то признају и клоне се било каквих радњи којима би се тим дијелом парцеле тужитеља служили као прилазом и пролазом. Тужитељ је обавезан да туженима накнади трошкове поступка у износу од 3.540,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју број 87 0 П 002249 10 Гж од 24.9.2010. године жалба тужитеља је одбијен и првостепена пресуда потврђена.

Тужитељ ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда укине и предмет врати истом суду на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

Тужитељ у тужби захтјевом тражи да се обавезу тужени да престану са кориштењем прилазног пута ближе описаног у изреци првостепене пресуде који се простире преко послужног добра тужитеља а у корист повласних добара тужених и да се за тај дио пута утврди „да не постоји“, уз наметање обавезе туженима да се клону било каквих радњи којима би се тим дијелом земљишта служили као прилазом и пролазом.

Полазећи од утврђења да је тужитељ власник и посједник парцеле к.ч. ... уписане у п.л. ... к.о. Р., преко које се простире спорни пут ширине 3-4 м а дужине 62 м; да овај пут првотужени користи од 1982. године за прилаз породичној кући, друготужени од 1987. године за обављање регистроване дјелатности, а трећетужена од 2000. године, за прилаз кући; да је по премјеру из 1984. године спорни пут уписан у пописни лист ... к.о. Р. на име МЗ Р. под бројем к.ч. ... зв. П. п. површине 1.176 м² и да је наведени пут једини прилаз некретнинама тужених од регионалног пута Т.-Ч., нижестепени судови су закључили да тужитељ проведеним доказима није доказао да пут „не постоји“, а како захтјевом није тражио престанак служности пута (члана 58. Закона о основним својинско-правним односима („Службени лист СФРЈ”, број 6/80 и 36/90 и „Службени гласник Републике Српске“, број 38/03, даље: ЗОСПО), да нема основа ни захтјев да тужени престану користити спорни пут. Зато су позивом на наведену законску одредбу у вези са одредбом члана 123. Закона о парничном поступку Закона о парничном поступку „Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 49/09, даље: ЗПП), захтјев тужитеља одбили као неоснован.

Одлуке нижестепених судова су правилне и законите.

Према одредби члана 49. став 1. ЗОСПО стварна служност је право власника једне некретнине (повласно добро) да за потребе те некретнине врши одређене радње на некретнини другог власника (послужно добро) и да захтијева од власника послужног добра да се уздржава од вршења одређених радњи које би иначе имао право вршити на својој некретнини.

Стварна служност се заснива правним послом, одлуком државног органа и одржајем (члан 51. ЗОСПО). Одржајем, по ком основу тужени тврде да им припада право предметне служности, ово право се заснива када је власник послужног добра фактички остваривао служност за вријеме од 20 година а власник послужног добра се томе није противио (члан 54. став 1. истог закона).

Према чињеничном утврђењу нижестепених судова тужени пролазе спорним путем пјешнице, колима... зависно од потреба за долазак до својих некретнина и ради њиховог економског искориштавања. Првотужени тим путем пролази од 1982. године, друготужени од 1987. године (када је и основан) а трећетужена од 2000. године када је купила парцелу и на њој саградила породичну кућу. Тужитељ се кориштењу прилазног-предметног пута, супротно наводима ревизије, није противио. То је учинио у току ове парнице дана 27.11.2009. године када је поставио препреку на путу. Овакво утврђење нижестепених судова произлази из исказа свједока Т. Ђ. (која потврђује да је првотужени парцелу, до које пролази спорним путем, купио од њеног супруга Б. Ђ. и да он ту парцелу не би купио да му није омогућен прилаз до ње, да је отац тужитеља пок. Ц. М. предметни пут дао на кориштење њеном супругу, у размјену за извор воде на парцели њеног супруга, који извор је користио отац тужитеља и тужитељ и да је до ове размјене дошло прије продаје парцела туженима). Свједок Д. М. (мајка тужитеља), Л. и Р. М. (браћа тужитеља) свједочили су скоро идентично као и Т. Ђ. Искази поменутих свједока су истинити јер се подударају у погледу одлучних чињеница - о начину и периоду кориштења спорног пута од стране тужених, а чињенице о којима су свједочили су им познате из непосредног сазнања и опажања.

Произлази, да су првотужени и друготужени право пролаза и превоза спорним путем стекли одржајем (члан 54. став 1. ЗОСПО), а трећетужена је то право стекла по основу размјене свог извора воде, за спорни пут.

Наведено утврђење нижестепених судова, као и налаз вјештака геометра С. Ђ., који је идентификовао и на скици лица мјеста приказао спорни пут и према коме је тај пут једини прилаз некретнинама тужених упућују, да је правилан закључак нижестепених судова, да тужитељ проведеним доказима није доказао да спорни пут „не постоји“, нити је он тако нешто тврдио у чињеничним наводима тужбе.

Захтјев тужитеља за обавезивање тужених да престану користити спорни пут, чија се правна природа идентификује по тужбеном приједлогу и по чињеницама на којима се тај приједлог заснива је, супротно закључку нижестепених судова, захтјев за престанак права служности који предвиђа одредба члана 58. ЗОСПО. Међутим, како тужитељ, на коме је терет доказивања чињеница на којима заснива тужбени захтјев није проводио (није ни предлагао) доказе за утврђивање чињеница одлучних за примјену наведене законске одредбе, нижестепени судови нису имали основа за другачију одлуку у односном дијелу (члан 7., 102. и 123. ЗПП).

Садржај и обим тужбеног захтјева одређује тужитељ (члан 53. став 2. тачка 2. ЗПП) на основу чињеничних навода тужбе (тачка 3. исте одредбе). Како тужитељ захтјевом није тражио накнаду штете и у том правцу није проводио било какве доказе, правилно је другостепени суд оцијенио жалбени навод у којем је тужитељ указао да му тужени кориштењем спорне парцеле причињавају штету, па навод ревизије у овом правцу, није основан.

Нижестепени судови су правилно примијенили материјално право када су одбили тужбени захтјев, при чему материјално правне претпоставке постојања права служности нису „замјенили“ са процесно правном обавезом тужитеља да доказује да то право не постоји, на што ревидент неосновано указује у ревизији. Тужитељ је према правилу о терету доказивања (члан 126. ЗПП) био дужан доказати чињенице на којима темељи тужбени захтјев, а како то није учинио нијестепени судови су правилно поступили када су те чињенице узели као недоказане. Све наведено указује да је побијана пресуда законита и да се ни осталим наводима ревизије тужитеља правилност и законитост исте, не доводи у сумњу.

Према изложеном, побијана пресуда нема недостатака на које се указује у ревизији а ни оних на које овај суд пази по службеној дужности (члан 241. ЗПП). Зато је ревизија тужитеља одбијена као неоснована примјеном одредби члана 248. истог закона.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић